

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Commentaria et disputationes scholastica in Summam D.
Thomae Aquinatis**

Nazarius, Johannes P.

Coloniae, 1621

Articvlvs Qvartvs. Vtrum filius sit æqualis patri secundum magnitudinem.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-82303](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-82303)

antecedens. Alterum est ratio prioris & posterioris, quas rationes ex prima sui impositione prædictæ voces important, & hæ rationes non in re ipsa, sed in solo sunt intellectu nostro concipiente & numerante. Postremò dico prædictas voces non esse multum à Patribus & Scholasticis vitatas, sed quandoque ad confusionem intelligentiæ minus perspicacium euitandam fuisse prolatas, & ob eandem causam communiter à concionatoribus vsurpari.

Contra eandem concl. eadem argumenta producit Rada, quæ eisdem solutionibus diluuntur. Aduersus eandem conclusionem sunt alia quædam argumenta, quæ proponunt & solunt Iauel. Torr. Zumei. Mol. & Valentia.

ARTICVLVS QVARTVS.

Virum filius sit equalis patri secundum magnitudinem.

AD quartum sic proceditur. Videtur, quod filius non sit equalis patri in magnitudine. Dicit enim ipse Ioan. 14. Pater maior me est. Et Apost. 1. Corin. 15. Ipse filius subiectus erit illi qui sibi subiecit omnia.

2. Præterea, Paternitas pertinet ad dignitatem patris: sed paternitas non conuenit filio, ergo non quicquid dignitatis habet pater, habet filius. Ergo non est equalis patri in magnitudine.

3. Præterea. Vbiunque est totum & pars, plures partes sunt aliquid maius, quam vna tantum, vel pauciores, sicut tres homines sunt aliquid maius quam duo, vel vnus. Sed in diuinis videtur esse totum vniuersale & pars. Nam sub relatione, vel notione plures notiones continentur: cum igitur in patre sint tres notiones, in filio autem tantum dua, videtur quod filius non sit equalis patri.

Sed contra est, quod dicitur Philip. 2. Non rapinam arbitratus est esse se equalem Deo.

Respondeo dicendum, quod necesse est dicere filium esse equalem patri in magnitudine. Magnitudo enim Dei non est aliud quam perfectio naturæ ipsius. Hoc autem est de ratione paternitatis & filiationis, quod filius per generationem peringat ad habendam perfectionem naturæ quæ est in patre, sicut & pater. Sed quia in hominibus generatio est transmutatio quadam exeuntis de potentia in actum, non statim à principio homo filius est equalis patri generanti, sed per debitum incrementum ad equalitatem perducitur: nisi aliter eueniat propter defectum principij generationis. Manifestum est autem ex dictis, quod in diuinis est proprie & verè paternitas & filiatio. Nec potest dici, quod virtus Dei patris fuerit defectiua in generando, neque quod Dei filius successiue, & per transmutationem ad perfectionem peruenierit. Vnde necesse est dicere quod ab eterno fuerit patri equalis in magnitudine. Vnde & Hilari. *

quod in diuinis est proprie & verè paternitas & filiatio. Nec potest dici, quod virtus Dei patris fuerit defectiua in generando, neque quod Dei filius successiue, & per transmutationem ad perfectionem peruenierit. Vnde necesse est dicere quod ab eterno fuerit patri equalis in magnitudine. Vnde & Hilari. *

quod in diuinis est proprie & verè paternitas & filiatio. Nec potest dici, quod virtus Dei patris fuerit defectiua in generando, neque quod Dei filius successiue, & per transmutationem ad perfectionem peruenierit. Vnde necesse est dicere quod ab eterno fuerit patri equalis in magnitudine. Vnde & Hilari. *

quod in diuinis est proprie & verè paternitas & filiatio. Nec potest dici, quod virtus Dei patris fuerit defectiua in generando, neque quod Dei filius successiue, & per transmutationem ad perfectionem peruenierit. Vnde necesse est dicere quod ab eterno fuerit patri equalis in magnitudine. Vnde & Hilari. *

quod in diuinis est proprie & verè paternitas & filiatio. Nec potest dici, quod virtus Dei patris fuerit defectiua in generando, neque quod Dei filius successiue, & per transmutationem ad perfectionem peruenierit. Vnde necesse est dicere quod ab eterno fuerit patri equalis in magnitudine. Vnde & Hilari. *

quod in diuinis est proprie & verè paternitas & filiatio. Nec potest dici, quod virtus Dei patris fuerit defectiua in generando, neque quod Dei filius successiue, & per transmutationem ad perfectionem peruenierit. Vnde necesse est dicere quod ab eterno fuerit patri equalis in magnitudine. Vnde & Hilari. *

Ad secundum dicendum, quod equalitas attenditur secundum magnitudinem. Magnitudo autem in diuinis significat perfectionem naturæ (vt dictum est *) & ad essentialiam pertinet. Et ideo equalitas in diuinis, & similitudo secundum essentialia attenditur: nec potest secundum distinctionem relationum, inæqualitas, vel dissimilitudo dici. Vnde Aug. t. contra Maxim. Origines questio est quid de quo sit, equalitatis autem qualis aut quantus sit. Paternitas igitur est dignitas patris, sicut & essentia patris. Nam dignitas est absolutæ, & ad essentialiam pertinet. Sicut igitur eadem essentia, quæ in patre est paternitas: in filio est filiatio: ita eadem dignitas quæ in patre est paternitas, in filio est filiatio. Verè ergo dicitur, quod quicquid dignitatis habet pater, habet filius: nec sequitur, paternitatem habet pater, ergo paternitatem habet filius. Mutatur enim quod in ad aliquid. Eadem enim est essentia & dignitas patris & filij. Sed in patre est secundum relationem dantis, in filio secundum relationem accipientis.

Ad Tertium dicendum, quod relatio in diuinis non est totum vniuersale, quæuis de similibus relationibus prædicatur, quia omnes relationes sunt vnum secundum essentialiam & esse. Quod repugnat rationi vniuersali: cuius partes secundum esse distinguuntur. Et similiter persona (vt supra dictum est *) non est vniuersale, in diuinis. Vnde neque omnes relationes sunt maius aliquid quam vna tantum: nec omnes persone maius aliquid quam vna tantum: quia tota perfectio diuinæ naturæ est in qualibet personarum.

Forma Textus.

PRIMA CONCL. Necesse est dicere filium esse equalem patri in magnitudine. Probatur. Magnitudo Dei nihil est aliud quam perfectio naturæ ipsius: at de ratione paternitatis & filiationis est, vt filius peringat ad habendam perfectionem naturæ, quæ est in patre, sicut & pater: ergo.

SECUNDA CONCL. Necesse est dicere quod filius ab eterno fuerit equalis patri in magnitudine. Probatur primò ratione. Ideò non statim à principio homo filius est equalis patri generanti, sed per debitum incrementum ad equalitatem perducitur (nisi aliter eueniat propter defectum principij generationis) quia in hominibus generatio est transmutatio quadam exeuntis de potentia in actum, at in diuinis vbi est proprie paternitas & filiatio, nec potest dici quod virtus generantis fuerit defectiua in generando, neque quod Dei filius successiue & per transmutationem ad perfectionem peruenierit: ergo necesse est dicere &c. Secundo probatur auctoritate Hylarij vt in textu.

Expositio Textus.

CIRCA responsionem ad primum lege quæ scribit Mol. Responsionem autem ad secundum explicat Ban. de qua re legenda sunt, quæ diximus supra quæst. 28.

Art. 2. in 2. controu.

Ar.